

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKU DJELATNOST

Broj: 0102 – 2235/6

Podgorica, 17 .06. 2025.godine

IZVJEŠTAJ

**o sprovedenom otvorenom konsultativnom procesu povodom
pripreme Pravilnika o sadržaju, načinu dostavljanja i objavljivanja
podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji postojeće i
planirane elektronske komunikacione infrastrukture i povezane
opreme i elemenata mreže**

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija) je, shodno Dokumentu o vođenju otvorenog konsultativnog procesa povodom pripreme Pravilnika o sadržaju, načinu dostavljanja i objavljivanja podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji postojeće i planirane elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i elemenata mreže (akt br. 0402-2235/1 od 22.04.2025. godine) pokrenula otvoreni konsultativni proces povodom pripreme predmetnog Pravilnika.

Javni poziv za dostavljanje komentara, mišljenja i sugestija objavljen je na internet stranici Agencije (www.ekip.me) 22.04.2025. godine. Pored toga, Agencija je, cijeneći da je Pravilnik o sadržaju, načinu dostavljanja i objavljivanja podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji postojeće i planirane elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i elemenata mreže, sa aspekta njihovih nadležnosti i aktivnosti, posebno značajan za operatore koji posjeduju elektronsku komunikacionu infrastrukturu, povezanu opremu i elemente mreže, istog dana uputila direktan poziv za učešće u konsultativnom procesu sljedećim pravnim subjektima:

- Crnogorski Telekom a.d. Podgorica
- Mtel d.o.o. Podgorica

- One Crna Gora d.o.o. Podgorica
- Telemach d.o.o. Podgorica
- IPMONT d.o.o. Podgorica
- Orion Telekom d.o.o. Podgorica
- Wireless Montenegro d.o.o. Podgorica
- Radio difuzni Centar d.o.o. Podgorica
- Željeznička infrastruktura Crne Gore a.d.
- Komunalne usluge d.o.o.
- Crnogorski elektrodistributivni sistem d.o.o.
- Sky Towers Infrastructure d.o.o.

Po javnom pozivu za dostavljanje komentara, mišljenja i sugestija u vezi sa Nacrtom Pravilnika o sadržaju, načinu dostavljanja i objavljivanja podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji postojeće i planirane elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i elemenata mreže, svoje stavove su dostavili sljedeći subjekti:

- Crnogorski elektrodistributivni sistem d.o.o. (u daljem tekstu CEDIS)
- Mtel d.o.o. Podgorica
- Crnogorski Telekom a.d. Podgorica

Agencija je po redoslijedu prijema komentara, mišljenja i sugestija pripremila odgovore. S tim u vezi, u nastavku teksta je dat pregled komentara, mišljenja i sugestija **CEDIS-a** na Nacrt predmetnog pravilnika i odgovori Agencije na iste.

1. Komentar CEDIS-a:

„ČLAN 4(rokovi za dostavu podataka) I u ČLANU 1:

a) Navodi se da su operateri dužni da dostave I redovno ažuriraju podatke Agenciji u roku od 30 dana puštanja u rad za postojeće elektronske komunikacione infrastrukture I povezane opreme I elemenata mreže.

S ovim se obuhvataju sve postojeće mreže koje su izgrađene I puštene u rad prije definisanog roka. Predlog da se umjesto 'postojeće' prepravi u 'nooizgrađene', što dovodi u realne mogućnosti poštovanje definisanog roka.

b) Navodi se da su operateri dužni da dostave podatke Agenciji 6 mjeseci prije izgradnje planirane elektronske komunikacione infrastrukture I povezane opreme I elemenata mreže. Izgradnja nove infrastrukture I mreže moguća je samo dobijanjem građevinske dozvole. Do dobijanja građevinske dozvole operateri nijesu u mogućnosti procijeniti da li će se moći realizovati planirana infrastruktura/oprema/mreža. Sa ovako dugačkim rokom prijave Agenciji operateri su pola godine blokirani u realizaciji

planiranog. Predlog da se rok smanji na 15-30 dana od dobijanja potrebne dokumentacije za građenje. "

- Odgovor Agencije: S obzirom na to da je članom 26 stavom 1 i 2 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore" broj 100/24) propisan rok za dostavljanje navedenih podataka, to ovim pravilnikom nije moguće korigovati isti.

2. Komentar CEDIS-a:

„ČLAN 5 (GEOPORTAL AGENCIJE):

Ovdje treba napraviti redosled unošenja traženih podataka. Na primejr Operater 1 je vlasnik infrastrukture, a operater 2 je vlasnik mreže (kabla) u zakupljnom prostoru kanalizacije kod operatera 1.

Operater 2 nije u mogućnosti unijeti podatke za elemente mreže dok operater 1 ne unese podatke o zakupu(na primjer Pe cijev Ø20mm u PVC Ø110mm).“

- Odgovor Agencije: Cijenimo vaše mišljenje u ovom dijelu ali navedeno pitanje nije predmet pravilnika već Uputstva o korišćenju Geoportala gdje će detaljno biti propisan način unošenja podataka u Geoportal. Prilikom kreiranja Uputstva o korišćenju Geoportala Agencija će imati u vidu i uvažiti vaš komentar.

3. Komentar CEDIS-a:

„B. Nejasnoće u SMJERNICAMA O ELEKTRONSKOJ KOMUNIKACIONOJ INFRASTRUKTURI I POVEZANE OPREME I ELEMENATA MREŽE:

1. Nijesam primijetio da je potrebno na portal Agencije unosti podatke za objekte na koji se posatoljaju antene (primjer kad se CEDIS dozvoli operterima postavljajnje antena na svojim objektima: TS-e, poslovne zgrade).

Sve što je napisano odnosi se na unutrašnjost objekta:

Izvod iz stavke 2.1 SMJERNICA O ELEKTRONSKOJ KOMUNIKACIONOJ INFRASTRUKTURI I POVEZANE OPREME I ELEMENATA MREŽE

2. U 2.2 se ponovo potencira isti rok za ažuriranje podataka postojećih i novih mreža kao u članu 4 Pravilnika.

Samo što se za postojeću mrežu naglašava 30 dana od promjene stanja na terenu.

Pošto se u postojećoj ADSS mreži dogodilo veliki broj izmjena koje nijesu ažurrane treba insistirati da glasi za novoizgrađene mreže'. Za planirane mreže rok prijave 15-30 dana od dana dobijanje sve potreben dokumentacije za građenje.

3. U 2.7 nejasno da li operater unosi podatak ili se automatski generiše da li telekomunikaciona trasa pripada spojnom putu kategorije 1 ili kategorije 2 ili kategorije 3 ili lokalnoj mreži?

Ista nejasnoca za VV mreže. Ukoliko operater unosi podatke doći do grešaka kategorizacije.

- Odgovor Agencije: Operatori su dužni da dostavljaju sve podatke koji su definisani članom 2 i članom 3 predmetnog pravilnika. Operatori dostavljaju podatke o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, povezanoj opremi i elementima mreže, dok podaci o vlasništvu zemljišta i objekata na kojima se nalazi elektronska komunikaciona infrastruktura nijesu predmet ovog pravilnika.

Na drugo vaše pitanje smo dali odgovor u prethodnom komentaru, a ovdje ćemo još jednom ponoviti da se radi o roku koji je Zakonski utvrđen i nije ga moguće mijenjati putem predmetnog pravilnika.

Na treće vaše pitanje vezano za kategorizaciju trase, cijenimo sugestiju kao opravdanu i Agencija će korigovati tekst u tački 2.7 „Kategorizacija prikupljenih podataka u Geoportalu Agencije“ na način što će isključiti kategorizaciju trase iz istog.

4. Komentar CEDIS-a:

„U ANEKSU (STRUKTURA I FORMAT ATRIBUTNIH PODATAKA) NEJASNOĆE:

a) U tabeli 'Klasa: TKK_CIJEV.SHP' nema mogućnosti ažuriranja podataka ako dva operatera imaju zajedničko ulaganje u izgradnji kanalizacije od jedne cijevi. Na primjer vlasnička struktura u kanalizaciju od tri cijevi shodno ulaganju: operater 1 I operater 2 vlasnici po jedne cijevi, a operater 3 I operater 4 vlasnici po pola cijevi.

b) U tabeli 'Klasa: TKK_OKNA.SHP' kako ažurirati podatke ako je zajedničko ulaganje više operatera u izgradnji kanalizacije?

c) U tabeli 'Klasa: VV_STUB.SHP' traži se I slika svakog: stuba, nosača kablova kao I nastavaka. Ovo je bezpotreban podatak, jer se sa slikom zauzima veliki prostor u skladištenju. Zbog velikog broja slika dolaziće do zamjene slika prilikom unošenja.

d) *Ne vidim da se može ažurirati podatak kada CEDISi iznajmljuje prostor na objektu(postavljajne antene, bazne) . Sve je naglašeno 'u objektu'.*

e) *U 'TKK_KABAL.SHP'' ne postoji mogućnost ažuriranja ako su dva operatera vlasnici jednog kabla u cijev (podzemno):*

f) *Koji opearter unosi podatak za nastavak I kablovski završetak ako su dva operatera suvlasnici:*

g) *Za ADSS kabal napravljena je mogućnost uniošenja više vlasnika kabla, ali je u ažuriranju nastavaka I završetaka jedan vlasnik. Što je u koliziji.*

NAGLAŠENO (zadnji red u tabeli) JE DA SVE PODATKE ZA ADSS KABAL UNOSI VLASNIK TRASE. Po mom mišljenju to znači da podatke za ADSS mrežu treba da unosi CEDIS. Odnosno Mtel nema obavezu.

h) *Mišljenja sam da podatke u tabeli 'Pristupni čvor' unose drugi operateri, to jest da su Pristupni čvorovi: optičke kutije I NOD-ovi u koju se povezuju korisnici."*

- Odgovor Agencije: Agencija cijeni vaš predlog opravdanim pod a), b), e), f) i g), te će u sklopu Uputstva o korišćenju Geoportala implementirati tehničke detalje za unos elektronske komunikacione infrastrukture i elemenata mreže od strane više operatora.

Odgovori koji se odnose na komentare pod c), d) i h) su sledeći:

- c) Agencija cijeni vaš predlog opravdanim i korigovaće tekst u Smjernicama na način što će isključiti ove podatke iz strukture podataka koji pripadaju klasi: vv_stub.shp.
- d) Operatori su dužni da dostavljaju sve podatke koji su definisani članom 2 i članom 3 predmetnog pravilnika. Operatori dostavljaju podatke o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, povezanoj opremi i elementima mreže, dok podatke o vlasništvu zemljišta i objekata na kojima se nalazi elektronska komunikaciona infrastruktura nisu predmet ovog pravilnika.
- h) Podatke o pristupnim čvorovima upisuju operatori vlasnici mreže, a u cilju procjene i kontrole geografske dostupnosti elektronskih komunikacionih mreža.

U nastavku teksta je dat pregled komentara, mišljenja i sugestija **Mtel-a** na Nacrt predmetnog pravilnika i odgovori Agencije na iste.

1. Komentar Mtel-a:

„Ovaj pasus, po meni, je najbitniji dio ovog pravilnika jer definiše jasno razloge zbog kojih se prikupljaju podaci predviđeni ovim pravilnikom, kao i svrhe u koje ih Agencija može upotrebljavati.

Sadržaj, kao i način prikupljanja i dostavljanja podataka, odnosno sve što slijedi u nastavku ovog nacrtu pravilnika i njegovim pratećim priložima mora biti u skladu sa svrhom pravilnika naznačenom u ovom pasusu.“ - (član 1, stav 2).

- Odgovor Agencije: Zahvaljujemo na dostavljenom komentaru zbog isticanja svrhe korišćenja prikupljenih podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi i elementima mreže. Smatramo da eksplicitnim navođenjem svrhe doprinosimo većoj transparentnosti i dodatnom razumijevanju potrebe prikupljanja navedenih podataka. Takođe, želimo istaći da su i u prethodnom periodu prikupljeni podaci korišćeni u sve navedene svrhe.

2. Komentar Mtel-a:

„Zauzetost nije jasno definisana. Za svaki zahtjev za smjestaj opreme treba da se uradi analiza statičke stabilnosti.“ - (član 2 stav 3 predmetnog pravilnika).

- Odgovor Agencije: U ovom kontekstu termin „zauzetost“ se odnosi isključivo na podatke o antenskom stubu i opremi koja se nalazi na njemu. Analiza statičke stabilnosti je jedan od tehničkih uslova koji svakako treba da bude zadovoljen, a što je bliže propisano pravilnikom koji se odnosi na kolokaciju i zajedničko korišćenje elektronske komunikacione infrastrukture i druge povezane opreme.

3. Komentar Mtel-a:

„Na sta se odnosi prostor za opštu namjenu?“ - (član 2 stav 5 predmetnog pravilnika)

- Odgovor Agencije: Prostor za opštu namjenu je prostor koji se nalazi u sklopu elektronskog komunikacionog objekta, a koji nije namijenjen za smještaj elektronske komunikacione opreme.

4. Komentar Mtel-a:

„Razmotriti povećanje roka na 2 mjeseca.

Prema Zakonu o izgradnji objekata početak izgradnje objekta predstavlja dan podnošenja zahtjeva za dobijanje UT uslova. Kako je moguće, 6 mjeseci prije nego se zna da li je uopšte moguće nešto graditi na nekom području i kako ga projektovati, dostaviti tražene podatke u traženoj formi?“ - (član 4 predmetnog pravilnika)

- **Odgovor Agencije:** Rokovi za dostavljanje podataka su definisani članom 26 stavovi 1 i 2 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore" broj 100/24) i ne mogu se mijenjati odredbama pravilnika.

Agencija uvažava komentar u vezi podataka koje treba dostavljati, pa će shodno istom u tački 2.8 Smjernica izmijeniti sadržaj podataka koji se odnose na planove za izgradnju elektronske komunikacione infrastrukture, povezane opreme i elemenata mreže, kako bi se pojednostavilo dostavljanje te vrste podataka.

5. *Komentar Mtel-a:*

„Kako se unose podaci za objekte sa zajedničkim vlasništvom više operatora ili drugih subjekata? Ko od vlasnika unosi te podatke? Ko unosi sharing antene na tuđim stubovima?“ – (član 5 stav 2 predmetnog pravilnika)

- **Odgovor Agencije:** Način unosa podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, povezanoj opremi i elementima mreže biće detaljno opisan kroz Uputstvo za korišćenje Geoportala nakon implementacije novog sistema. Podatke o antenama i bilo kojoj drugoj opremi unosi vlasnik opreme bez obzira na čijoj se elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi ta oprema nalazi.

6. *Komentar Mtel-a:*

„Na koji način se štite podaci označeni kao poslovna tajna od registrovanih korisnika?“ – (član 6 stav 3 predmetnog pravilnika)

- **Odgovor Agencije:** Podaci koje operatori budu označili kao povjerljivi, u skladu sa zakonom, biće zaštićeni u skladu sa zakonom. Shodno tome Agencija je dopunila tačku 3 u Smjernicama na način što je obavezala operatore da označe povjerljive podatke.

7. *Komentar Mtel-a:*

„Ovo prevazilazi svrhu podataka prikupljenih po osnovu ovog pravilnika. Cilj Smjernica je već opisan u prethodnom pasusu.“ (Smjernice o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, povezanoj opremi i elementima mreže - 1. Uvod, stav 3)

- **Odgovor Agencije:** Agencija nije saglasna sa ovim komentarom, smatramo da su ciljevi u potpunosti u skladu sa svrhom pravilnika. Pored toga, u stavu 2 Uvoda su propisani format, sadržaj i način dostavljanja podataka u Geoportal, kao i obaveze operatora u vezi sa unosom i ažuriranjem podataka, pa u skladu sa navedenim nigdje se ne navode ciljevi Smjernica.

8. Komentar Mtel-a:

„Optička vlakna nijesu provodnici.“ – (Tačka 2.1. Smjernica – Definicija telekomunikacioni kabl u smjernicama)

- Odgovor Agencije: Prihvata se sugestija i u skladu sa tim biće izmjenjena definicija telekomunikacionog kabla u tački 2.1 Smjernica

9. Komentar Mtel-a:

„Koji je smisao ovog podatka iz perspektive svrhe podataka prikupljenih po osnovu ovog pravilnika“ (Tačka 2.1. Smjernica – Definicija Pristupni čvor u smjernicama)?“

- Odgovor Agencije: Smisao dostavljanja podataka o pristupnim čvorovima je procjena i kontrola geografske dostupnosti elektronskih komunikacionih mreža.

10. Komentar Mtel-a:

„Koji su to propisani standardi?“

„Kako neko može biti vlasnik nečega što još ne postoji? Kako se 6 mjeseci prije početka nečega što tek treba projektovati mogu znati traženi podaci? – (Izvor podataka i period prikupljanja podataka u smjernicama).

6 mjeseci prije izgradnje lokacije nije moguće precizno znati koja će oprema (povezana oprema i elementi mreže) biti montirana. Takođe, ako bismo hipotetički unijeli opremu kroz .dbf fajl AS_OPREMA kako da naznačimo da je ta oprema planirana s obzirom da jedina kategorizacija na aktivnu i neaktivnu podrazumijeva da je oprema već montirana?“ – (Izvor podataka i period prikupljanja podataka u smjernicama).

- Odgovor Agencije: Propisani standardi biće propisani Uputstvom o korišćenju Geoportala.

Agencija prihvata sugestiju i izmijenice ovaj dio u Smjernicama jer se ne radi o vlasnicima nego investitorima. Takođe, izvršićemo korekciju u pogledu podataka koji se prikupljaju o planiranoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i elementima mreže i ista će biti definisana u tački 2.8 ovih Smjernica.

11. Komentar Mtel-a:

„Agencija treba da obezbijedi operatoru vlasniku elemenata mreže i relevantne podatke o EKI i povezanoj opremi u vlasništvu drugih subjekata, a na/kroz koje su postavljani elementi mreže čiji se podaci dostavljaju.“ – Izvor podataka i period prikupljanja podataka u smjernicama.

„Na koji način se u ovom slučaju štite podaci označeni kao Poslovna tajna?“ – Izvor podataka i period prikupljanja podataka u smjernicama.

- Odgovor Agencije: Agencija prihvata vaš komentar i način unosa podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, povezanoj opremi i elementima mreže biće detaljno opisan kroz Uputstvo za korišćenje Geoportala nakon implementacije novog sistema.

Podatke koje budete označili kao povjerljive, u skladu sa zakonom, biće zaštićeni u skladu sa zakonom. Shodno tome Agencija je dopunila tačku 3 u Smjernicama na način što je obavezala operatore da označe povjerljive podatke.

12. Komentar Mtel-a:

„Topologija i arhitektura Mtel EK mreže ne slijedi navedenu kategorizaciju i ne znam kako onda možemo kategorisati podatke o trasama na traženi način“ – (Kategorizacija prikupljenih podataka u Geoportalu).

- Odgovor Agencije: Agencija prihvata ovu sugestiju opravdanom i Agencija će izmijeniti tekst u tački 2.7 „Kategorizacija prikupljenih podataka u Geoportalu Agencije“ na način što će isključiti kategorizaciju trase iz istog.

13. Komentar Mtel-a:

„Kao što sam ranije obrazložio, tražene podatke 6 mjeseci prije bilo kakvog projektovanja nije moguće znati, a kamoli dostaviti.“ – Specifikacija planova u smjernicama.

- Odgovor Agencije: Agencija prihvata komentar. Agencija će izmijeniti tačku 2.8 u Smjernicama, na način što će korigovati sadržaj i obim podataka o planiranoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i elementima mreže. Agencija će operatorima omogućiti da iscrtaju zonu na mapi u kojoj se planira izgradnja elektronske komunikacione infrastrukture i elemenata mreže i uz unijetu zonu prikaže PDF obavještenje o planovima izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture i/ili postavljanju elemenata mreže.

14. Komentar Mtel-a:

„U Članu 6 ovog Nacrta nije navedeno da neko nema pravo da bude registrovani korisnik, već je eksplicitno napisano u stavu 3 "... ,investitori i druga zainteresovana lica.". U koju kategoriju spadaju investitori i druga zainteresovana lica?“ – Objavljivanje, pitanja povjerljivosti i agregacije podataka kako bi se pružile informacije trećim stranama u smjernicama.

- **Odgovor Agencije:** Agencija prihvata sugestiju i Smjernice će biti izmjenjene na način što će se navesti da investitori i zainteresovana lica spadaju u grupu za Javni pristup u tački 2.9 Smjernica.

15. Komentar Mtel-a:

„U okviru EK infrastrukture Mtel-a ne dodjeljuju se nazivi trasa tako da je upitan unos u ovo polje. Topologija i arhitektura EK mreže nije organizovana na način da se može dodijeliti naziv pristupnoj mreži i povezati ga sa trasom. Topologijom EK mreže dešava se da nekoliko kablovskih pravaca iz različitih pristupnih čvorova dijele istu trasu tako da nije moguće popunjavanje ovog polja na predviđeni način. Topologijom EK mreže Mtel-a ne može se jasno dodijeliti trasi kategorija prenosnog puta tako da nije moguće popunjavanje ovog polja na predviđeni način.“ – (2. Aneks – Struktura i format atributnih podataka).

„Pitanje je čime ovaj podatak doprinosi sursi prikupljenih podataka po osnovu ovog pravilnika (Član 1 ovog nacrt) da bi bio obavezan?“ – (2. Aneks – Struktura i format atributnih podataka).

- **Odgovor Agencije:** Agencija prihvata sugestiju i biće korigovana tabela koja se odnosi na klasu TKK_TRASA.SHP u Aneksu 2 Smjernica.

16. Komentar Mtel-a:

„Poprečni presjek je površina i samo može biti izražena u mm². Misli li se ovdje na prečnik cijevi?“ – (2. Aneks – Struktura i format atributnih podataka).

- **Odgovor Agencije:** Agencija prihvata sugestiju i naziv polja u klasi TKK_CIJEV.SHP biće korigovan u prečnik cijevi u Aneksu 2 Smjernica.

17. Komentar Mtel-a:

„Koji je osnov za traženje ovog podatka? Ovo može da se uradi samo geodetskim snimanjem? Kojim propisom je definisano kako se vrši geodetsko snimanje ove kote?“ – (2. Aneks – Struktura i format atributnih podataka).

„Što je " najvisočiji vod u oknu"? Ja sam uspio da pronađem samo indirektnu definiciju "voda" kao "fizički put signala elektronskih komunikacija" u okviru Člana 7, tačka 27 aktuelnog ZEK-a, pa ne vidim smisao konteksta voda u ovom polju. U praksi postoje oblici tk okana različiti od pravougaonika, odnosno kvadra. U smislu tlocrta mogu biti i okrugla, osmougaona kao i složenih oblika. Sve ovo treba da bude prikazano u Razvojnoj šemi okna tako da su ovi podaci kao posebni i obavezni ustvari nepotrebni.“ – (2. Aneks – Struktura i format atributnih podataka).

- **Odgovor Agencije:** Agencija prihvata sugestiju i korigovaće strukturu polja koja definišu kote okna kao i širinu i dužinu okna u klasi TKK_OKNA.SHP u Aneksu 2 Smjernica.

18. Komentar Mtel-a:

„U okviru EK infrastrukture Mtel-a ne dodjeljuju se nazivi trasa tako da je upitan unos u ovo polje. Topologija i arhitektura EK mreže nije organizovana na način da se može dodijeliti naziv pristupnoj mreži i povezati ga sa trasom. Topologijom EK mreže dešava se da nekoliko kablovskih pravaca iz različitih pristupnih čvorova dijele istu trasu tako da nije moguće popunjavanje ovog polja na predviđeni način. Topologijom EK mreže Mtel-a ne može se jasno dodijeliti trasi kategorija prenosnog puta tako da nije moguće popunjavanje ovog polja na predviđeni način.

Pitanje je čime ovaj podatak doprinosi svrsi prikupljenih podataka po osnovu ovog pravilnika (Član 1 ovog nacrtu) da bi bio obavezan?

S obzirom na obaveznost ovog polja, pitanje je što se ovdje upisuje? Da li ili ne postoji geodetski snimak trase? Da li je obavezno dostavljanje geodetskog snimka trase? Ako jeste po kom osnovu se to traži ovim pravilnikom? Kojim propisom je definisan način geodetskog snimanja trase?“ – Tabelaran prikaz klase vv_trasa.shp u smjernicama

- **Odgovor Agencije:** Agencija prihvata sugestiju i biće korigovana tabela koja se odnosi na klasu VV_TRASA.SHP u Aneksu 2 Smjernica.

19. Komentar Mtel-a:

„U praksi imamo slučajeve podijeljenog vlasništva nad kablom u podzemnoj EK infrastrukturi. Ko i kako tada dostavlja ove podatke?

U ovoj Klasi je neophodno unijeti dodatna polja koja postoje u VV_KABL (id_vlasnik1, 2, 3...)“ – Tabelaran prikaz klase tkk_kabl.shp u smjernicama

- **Odgovor Agencije:** Agencija prihvata sugestiju i biće izmjenjena tabela koja pripada klasi TKK_KABL.SHP u Aneksu 2 Smjernica, a način dostavljanja će biti definisan Uputstvom o korišćenju Geoportala.

20. Komentar Mtel-a:

„Koji je smisao obaveznosti ovog podatka? – oznaka kabla i prečnik kabla

Što je smisao dostavljanja ovog podatka u pogledu svrhe podataka koji se prikupljaju po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacrtu)?“ - Tabelaran prikaz klase tkk_kabl.shp u smjernicama.“ – Tabelaran prikaz klase tkk_kabl.shp u smjernicama

- **Odgovor Agencije:** Svrha pribavljanja ovih podataka u smislu člana 1 predmetnog pravilnika je vođenje evidencije o zauzetosti telekomunikacione kablovske kanalizacije i kapacitetu kabla, a u cilju zajedničkog korišćenja raspoloživih kapaciteta.

21. Komentar Mtel-a:

„Koji je smisao obaveznosti ovog podatka? „Namjena kabla“

Što je smisao dostavljanja ovog podatka u pogledu svrhe podataka koji se prikupljaju po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacrtu)?

U principu koncepcija topologije Mtel mreža uzrokuje kombinovanu namjenu kablova.“
– Tabela prikaz klase tkk_kabl.shp u smjernicama

- **Odgovor Agencije:** Agencija je saglasna sa vašim komentarom i izmijenice predmetni pravilnik u Aneksu 2 Smjernica.

22. Komentar Mtel-a:

„Neophodno je da Agencija obezbijedi ovaj podataka Mtel-u vezano za cijevi u vlasništvu drugih subjekata jer u suprotnom ne možemo popunjavati ovo polje kada ne posjedujemo traženi podatak.

Pitanje je smisao dostavljanja ovog podatka u pogledu svrhe podataka prikupljenih po ovom pravilniku?“ - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Pribavljanjem podataka na ovaj način povećala bi se preciznost dostavljenih podataka a sve u svrhu zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture. U tom smislu, postojeći Geoportal daje mogućnost uvida u cijevi koje su u vlasništvu drugog operatora, a gdje je zakupac npr. Mtel. Ovaj podatak je moguće preko postojećeg Geoportala ažurirati na način što će filtrirati podatke gdje je Mtel zakupac i direktno preko Geoportala upisivati svoje kapacitete i mrežu. Preuzimanje cijelog seta podataka gdje je samo Mtel zakupac trenutno nije moguće, ali nakon uspostave novog Geoportala i ova barijera će biti riješena.

23. Komentar Mtel-a:

„Kabl može biti u relaciji sa više trasa i ovo ne mora biti jednoznačan podatak tako da je pitanje kako ga unijeti.

Takođe pitanje je svrsishodnosti podatka u smislu svrhe prikupljenih podataka po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacрта)?" - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Prihvatamo ovu sugestiju klasa TKK_TRASA.SHP će biti korigovana u Aneksu 2 Smjernica.

24. Komentar Mtel-a:

„U praksi imamo slučajeve podijeljenog vlasništva nad kablom u podzemnoj EK infrastrukturi. Kako tada popuniti ovo polje?" - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Prihvatamo ovu sugestiju prilagodićemo klasa TKK_KABL.SHP predloženim sugestijama u Aneksu 2 Smjernica.

25. Komentar Mtel-a:

„Kabl može biti u relaciji sa više trasa različitih vlasnika i ovo ne mora biti jednoznačan podatak tako da je pitanje kako ga unijeti.

Takođe pitanje je svrsishodnosti podatka u smislu svrhe prikupljenih podataka po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacрта)??" - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Prihvatamo ovu sugestiju prilagodićemo klasa TKK_KABL.SHP predloženim sugestijama u Aneksu 2 Smjernica.

26. Komentar Mtel-a:

„Kabl na koji se povezuje tk završetak može biti u relaciji sa više trasa različitih vlasnika i ovo ne mora biti jednoznačan podatak tako da je pitanje kako ga unijeti.

Takođe pitanje je svrsishodnosti podatka u smislu svrhe prikupljenih podataka po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacрта)?" - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Prihvatamo ovu sugestiju. Polje id_operator određuje vlasnika tk završetka, a opis polja je izmjenjen u Aneksu 2 Smjernica.

27. Komentar Mtel-a:

„U praksi imamo slučajeve podijeljenog vlasništva nad kablom u nadzemnoj EK infrastrukturi. Ko i kako tada dostavlja ove podatke? Poželjno bi bilo da bude usaglašen

sa TKK_KABAL.“ - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Prihvatamo ovu sugestiju i izvršićemo izmjenu u Aneksu 2 Smjernica na način što će biti omogućen upis više vlasnika.

28. Komentar Mtel-a:

„TK završetak ne mora nužno da se nalazi na preciznoj adresi.“ - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Prihvatamo ovu sugestiju i izvršićemo izmjenu u Aneksu 2 Smjernica na način što polje koje se odnosi na adresu i broj lokacije neće biti obavezno polje za unos.

29. Komentar Mtel-a:

„Koji je smisao obaveznosti ovog podatka? – oznaka kabla i prečnik kabla

Što je smisao dostavljanja ovog podatka u pogledu svrhe podataka koji se prikupljaju po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacrt)?“ - Tabelaran prikaz klase tkk_kabl.shp u smjernicama.“ – Tabelaran prikaz klase vv_kabl.shp u smjernicama

- **Odgovor Agencije:** Agencija prihvata sugestiju i biće izmjenjena tabela u Aneksu 2 Smjernica, koja pripada klasi VV_KABL.SHP, a način dostavljanja će biti definisana Uputstvom o korišćenju Geoportala.

Svrha pribavljanja ovih podataka u smislu člana 1 predmetnog pravilnika je vođenje evidencije o zauzetosti telekomunikacione kablovske kanalizacije i kapacitetu kabla, a u cilju zajedničkog korišćenja raspoloživih kapaciteta.

30. Komentar Mtel-a:

„Koji je smisao obaveznosti ovog podatka? „Namjena kabla“

Što je smisao dostavljanja ovog podatka u pogledu svrhe podataka koji se prikupljaju po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacrt)?

U principu koncepcija topologije Mtel mreža uzrokuje kombinovanu namjenu kablova.“ – Tabelaran prikaz klase vv_kabl.shp u smjernicama

- **Odgovor Agencije:** Agencija je saglasna sa vašim komentarom i izmijenice predmetni pravilnik u Aneksu 2 Smjernica.

31. Komentar Mtel-a:

„Polja za id vlasnika poželjno uraditi kao jedno polje sa mogućnošću odabira više operatora. Polja za broj vlakana svesti na jedno polje sa mogućnošću unosa odnosa vlasništva nad vlaknima.“ - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Predložena sugestija se prihvata i izmijenice se klasa VV_KABL.SHP u Aneksu 2 Smjernica.

32. Komentar Mtel-a:

„Kabl može biti u relaciji sa više trasa različitih vlasnika i ovo ne mora biti jednoznačan podatak tako da je pitanje kako ga unijeti.“

Takođe pitanje je svrsishodnosti podatka u smislu svrhe prikupljenih podataka po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacrt)?“ - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Prihvatamo ovu sugestiju i izvršice se prilagođavanje klase VV_KABL.SHP predloženim sugestijama u Aneksu 2 Smjernica.

33. Komentar Mtel-a:

„Kabl na koji se povezuje tk završetak može biti u relaciji sa više trasa različitih vlasnika i ovo ne mora biti jednoznačan podatak tako da je pitanje kako ga unijeti.“

Takođe pitanje je svrsishodnosti podatka u smislu svrhe prikupljenih podataka po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacrt)?“ - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Prihvatamo ovu sugestiju. Polje id_operator određuje vlasnika tk završetka, a opis polja je izmjenjen u Aneksu 2 Smjernica.

34. Komentar Mtel-a:

„TK završetak ne mora nužno da se nalazi na preciznoj adresi.“ - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- **Odgovor Agencije:** Agencija prihvata sugestiju i biće korigovana tabela koja pripada klasi VV_ZAVRSETAK.SHP u Aneksu 2 Smjernica, a način dostavljanja će biti definisana Uputstvom o korišćenju Geoportala.

35. Komentar Mtel-a:

„Koja je svrsishodnost dostavljanja podataka ove Klase u smislu svrhe prikupljenih podataka po ovom pravilniku (Član 1 ovog nacrt)?

Svaki Pristupni čvor u Mtel mreži se nalazi u okvirima zgrade/objekta za koje se dostavljaju podaci koji su dovoljni za svrhu iz Člana 1 ovog nacrt.

Agencija ove podatke treba tražiti po nekom drugom osnovu jer se jednostavno ne uklapaju u svrhu ovog pravilnika.“ - (Struktura i format atributnih podataka o elementima mreže u smjernicama).

- Odgovor Agencije: Smisao dostavljanja podataka o pristupnim čvorovima u mrežama operatora jeste procjena i kontrola geografske dostupnosti elektronskih komunikacionih mreža. Agencija smatra da je zahtjev za ovim podacima u potpunosti u skladu sa odredbama zakona i u potpunosti opravdan imajući u vidu ciljeve propisane zakonom.

U nastavku teksta je dat pregled komentara, mišljenja i sugestija **Crnogorski Telekom-a** na Nacrt predmetnog pravilnika i odgovori Agencije na iste.

1. Komentar Crnogorskog Telekoma:

„ 1. Rokovi za dostavu podataka

Dosadašnja praksa je pokazala da je način unosa, kao i obim i nivo detalja koji se zahtijeva za operatore, često veoma složen i vremenski zahtjevan, posebno za subjekte sa velikim brojem infrastrukturnih elemenata. U tom smislu i u pogledu veoma kratkih propisanih rokova očekujemo razumijevanje Agencije naročito imajući u vidu intenzivne i kompleksne radove na izgradnji i poboljšanju mreže posebno u mobilnom segmentu kada na većem broju lokacija se puštaju u rad rekonfigurisane ili nove bazne stanice. Dodatno, procedure za dobijanje dozvola za izgradnju, koje imaju više faza mogu da traju 3-6-12 i duže mjeseci, što je uvijek nepredvidljiva kategorija. Tako da u svakom slučaju Operator bi trebao da čeka xx mjeseci prije nego što bi počeo da gradi (kako bi ispunio zahtjev ó mjeseci prije početka gradnje). Takode, predmetni rokovi iz člana 4 stav 1 ne bi se trebali odnositi na svaku promjenu, jer se one dešavaju svakodnevno te je nemoguće dostavljati Agenciji svaku promjenu, kakve na dnevnom nivou postoje makar na nivou raspoloživosti.“.

- Odgovor Agencije: Rokovi za dostavu podataka su propisani članom 26 st. 1 i 2 Zakona o elektronskim komunikacijama i nije ih moguće izmjeniti ovim pravilnikom.

2. Komentar Crnogorskog Telekoma:

„2. Unos podataka o planovima izgradnje/postavljanje elektronske komunikacione infrastrukture, povezane opreme i elemenata mreže

Predlažemo izmjene tačke 2.8 Smjernica koje su sastavni dio pravilnika na način da ostane obaveza za operatore:

- da unesu u Geoportal PDF obavještenje o planovima izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture i*
- da na mapi označe oblast u kojoj se planira izgradnja tk infrastrukture*

te da se ostale odredbe u tački 2.8 koje se u nastavku usaglase sa navedenim. Ovo iz razloga što nije moguće ove podatke dostavljati na identičan način kao i podatke o postojećoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, povezanoj opremi i elementima mreže iz razloga što planovi ne sadrže georeferencirane podatke. Naime, glavni projekat, odnosno revidovani glavni projekat planirane primjera radi telekomunikacione kablovske kanalizacije najčešće se razlikuje od telekomunikacione kablovske kanalizacije izvedenog stanja, tako da smatrarno neopravdanim angažovanje resursa i dodatnih finansijskih sredstava.

- na unošenje a potom korigovanje unosenog u relativno kratkom vremenskom periodu,*
- na geodetsko snimanje i planiranog i izvedenog stanja (što do sada nije bila praksa).*

- Odgovor Agencije: Agencija prihvata sugestiju i izmijeniće tačku 2.8 na način što će korigovati sadržaj i obim podataka o planiranoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i elementima mreže. Agencija će operatorima omogućiti da u zavisnosti o vrste elektronske komunikacione infrastrukture ili elemenata mreže istu iscrtaju na mapi i uz unijetu elektronsku komunikacionu infrastrukturu ili element mreže prikači PDF obavještenje o planovima izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture ili postavljanju elemenata mreže.

3. Komentar Crnogorskog Telekom:

„Koristimo ovu priliku i da ukažemo da smatramo veoma važnom ulogu Agencije kao nadležnog organa za tehničke uslove u smislu Zakona o izgradnji objekata, koja će nadamo se dodatno insistirati da investitori koriste Geoportal kao obavezan alat u projektovanju i planiranju. Očekujemo da u fazi davanja saglasnosti na glavni projekat Agencija obezbijedi da projekti sadrže planove zaštite i/ili izmještanja postojeće elektronske komunikacione infrastrukture, čime bi se u potpunosti ostvarila jedna od definisanih svrha i Pravilnika i Zakona - zaštita izgrađene infrastrukture i sprečavanje prekida tokom izvodjenja građevinskih radova a što je jedan od gorućih problema sa kojim se suočavamo duži vremenski period.

Uvjereni smo da će kroz primjenu Pravilnika, uz kontinuitanu saradnju svih zainteresovanih strana, dati do unapređenja sistema upravljanja EKI i bolje koordinacije u procesima izgradnje. Na raspolaganju smo za održavanje sastanka na temu dostavljenih komentara kako bi zajedničkim naporima došli do kvalitetnog i primjenjivog teksta Pravilnika.“

- **Odgovor Agencije:** Iako se komentar ne odnosi direktno na tekst Nacrta pravilnika, Agencija će u okviru svojih nadležnosti insistirati na obaveznom korišćenju Geoportala prilikom projektovanja i planiranja. Obaveza zaštite i/ili izmještanja postojeće elektronske komunikacione infrastrukture je propisana drugim odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama, ali će Agencija i u ovom segmentu, koristeći sve zakonom propisane mogućnosti, težiti zaštiti postojeće infrastrukture imajući na umu izazove sa kojima se suočavaju operatori, koji su vlasnici ove infrastrukture. Zajedničkom saradnjom svih korisnika Geoportala, kako onih subjekata koji ustupaju servise za potrebe Geoportala, operatora koji dostavljaju podatke, kao i ostalih korisnika, cijenimo da će Geoportal biti od koristi u procesima planiranja i izgradnje.

Takođe, Agencija je na zahtjev operatora organizovala sastanak u cilju bližeg razmatranja pristiglih komentara. Sastanak je održan 02.06.2025. godine u prostorijama Agencije. Na sastanku su prisustvovali predstavnici Agencije, kao i predstavnici sljedećih operatora: Crnogorskog Telekom-a, Mtel-a, One-a i RDC-a. Na sastanku su dodatno razmatrani dostavljeni komentari i sugestije operatora, nakon čega je za pojedine komentare zaključeno sljedeće:

1. Rokove propisane Zakonom o elektronskim komunikacijama nije moguće mijenjati predmetnim pravilnikom, pa komentari operatora u vezi tog pitanja nijesu prihvaćeni od strane Agencije.
2. Komentari koji se odnose na sadržaj i obim podataka o planiranoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, povezanoj opremi i elementima mreže koje je potrebno unositi u Geoportal su prihvaćeni i biće pojednostavljen sadržaj i obim istih.
3. Komentari i sugestije koji se odnose na način unosa/ažuriranja podataka o postojećoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, povezanoj opremi i elementima mreže, a koji su u vlasništvu dva ili više operatora su prihvaćeni i implementirani u predmetnom pravilniku.

Na navedenom sastanku Mtel je predložio da dostavi dodatne komentare u narednih par dana. U skladu sa tim Mtel je, e-mailom od 04.06.2025. godine je predložio uklanjanje podataka o tk_nastavcima i vv_nastavcima i njihovim relacijama sa elementima mreže. Agencija je prihvatila predlog na način da će podaci koji pripadaju klasi TK_NASTAVAK.SHP i VV_NASTAVAK.SHP u Aneksu 2 Smjernica biti izbrisani, a samim tim i relacija ovih klasa sa ostalim elementima mreže .

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dr Milan B. Radulović, dipl.inž.el.